

רע"פ 6464/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 6464/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בתיק עפ"ג 50456-03-18 מיום 13.6.2018 שניתן על ידי כב' השופטת העמיתה דבורה ברלינר וכב' השופטים מרים דיסקין ושי יניב

בשם המבקש: עו"ד ניר ליסטר

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת העמיתה ד' ברלינר וכב' השופטים מ' דיסקין ו-ש' יניב) בעפ"ג 50456-03-18 מיום 13.6.2018, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר-הדין של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ע' דרויאן-גמליאל) בת"פ 58177-11-15 מיום 6.2.2018.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של איומים, תקיפה חובלנית של בת זוג והפרת הוראה חוקית (לפי סעיפים 192, 382(ג) ו-287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בהתאמה). על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המחזיק שלושה אישומים, המבקש איים על אשתו (להלן: המתלוננת) בפגיעה שלא כדין בגופה או בשמה הטוב בכך שבין היתר, צעק לה שהיא מופקרת ואמר כי הוא ייקח את ילדיהם. כמו כן איים המבקש על קבלן שיפוצים שעבד בדירתה של המתלוננת בפגיעה בו שלא כדין. זמן קצר לאחר מכן, הביא המבקש את נשקו שהחזיק ברישיון, והחל לנקות אותו, בכוונה להפחיד או להקניט. כ-8 או 9 חודשים עובר לכך, תקף המבקש שלא כדין את המתלוננת בכך שסטר לה בפניה לאחר שסגרה את המחשב הנייד שלו בזמן שעבד. כתוצאה מהתקיפה נגרמה למתלוננת נפחות בעין ימין. המבקש נעצר לאחר שהמתלוננת הגישה נגדו תלונה, וכשהשתחרר, נאסר עליו ליצור עמה קשר למשך 30 יום (להלן: ההוראה החוקית). המבקש הפר את ההוראה החוקית בכך ששוחח עם המתלוננת ושכנע אותה לגשת לתחנת המשטרה ולבטל את תלונתה.

במסגרת הסדר הטיעון, המבקש ביקש להימנע מהרשעתו בטרם יתקבל תסקיר שירות המבחן ואילו המשיבה עתרה להרשעתו ולעונש מאסר בפועל. הוסכם כי יערך בעניינו תסקיר אשר יבחן גם את שאלת אי הרשעתו. שירות המבחן הגיש שני תסקירים, כשבתסקיר המשלים והאחרון הומלץ על ענישה שיקומית בדרך של הטלת צו מבחן למשך שנה ועל שקילת האפשרות לבטל את ההרשעה בכפוף להמשך ההליך הטיפולי.

2. בגזר הדין, עמד בית משפט השלום על כך שלא ניתן לבטל את הרשעת המבקש מפאת חומרת מעשיו והיותם חוזרים; אין מדובר במי שהשלים בהצלחה תוכנית טיפולית עד כדי היפוך תפיסתו והתנהגותו; ולא ברור אם הרשעתו עתידה לפגוע בתעסוקתו.

בית המשפט עמד על נסיבות ביצוע העבירות ועל הפגיעה בערכים המוגנים, וקבע מתחם ענישה לכל עבירה בנפרד. בקביעת העונש בתוך המתחם התחשב בית המשפט, בין היתר, במצבו הנפשי של המבקש; מאמצי השיקום שעשה והירתמותו לטיפול; נסיבותיו האישיות של המבקש והיעדר עבר פלילי; חלופי הזמן ממועד ביצוע העבירות, כשהמבקש לא הסתבך שוב בפלילים; עמדת המתלוננת כפי שעלתה מהצהרתה ומתסקירי שירות המבחן; נטיית המבקש למזער אחריותו לחלק מהאירועים, ומנגד, הודייתו במיוחס לו ונטילתו אחריות גם אם חלקית. בית המשפט דחה את המלצת שירות המבחן, משהיא אינה תואמת את חומרת מעשי המבקש, וחרף הפגיעה שעשויה להיגרם לפרנסתו בהטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, בסופו של יום, גזר בית משפט השלום על המבקש: חמישה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות; מאסר מותנה; התחייבות בסך 2,000 ש"ח לבל יעבור את העבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות אחרת; פיצוי למתלוננת בסך 3,000 ש"ח; וצו מבחן למשך שנה, בתנאי שהמבקש יטופל במרכז למניעת אלימות, ככל שימצא שירות המבחן צורך בכך.

3. המבקש לא השלים עם גזר-הדין וערער לבית המשפט המחוזי, אשר דחה את הערעור וקבע כי העונש שהוטל משקף נכונה את מכלול נסיבות המקרה. עוד קבע בית המשפט המחוזי כי צדק בית משפט השלום בכך שהתייחס בחומרה לעבירת האיומים שכללה גם הבאת נשק, וכי גם האישומים האחרים הם אינם עניין של מה בכך. בית המשפט ציין כי ניתן משקל רב להתנהלותו של המבקש לפני ואחרי האירועים המתוארים בכתב האישום, אך דווקא מהיותו אזרח טוב שתורם לחברה ניתן לצפות להתנהגות אחרת, והודגש אין מדובר במקרה חד פעמי. נדחתה המלצתו העדכנית של שירות המבחן להקל בעונשו של המבקש ולהטיל עליו צו מבחן או צו של"צ, ונקבע כי מתסקיר קודם עלה כי המבקש נוטה למזער מאחריותו וניתן לצפות כי משהודה בבית המשפט והופנה לשירות המבחן תהיה עמדתו אחרת.

טענות המבקש

4. לטענת המבקש, ראוי היה לקבל את המלצת שירות המבחן שלא להטיל עליו עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, שכן הדבר יביא לפגיעה בלתי מידתית בשיקומו וימנע ממנו לפרנס את חמשת ילדיו. המבקש טען, בין היתר, כי בית המשפט המחוזי שגה משלא התייחס למצבו העדכני בשלב הערעור לתסקיר המשלים שניתן בענייניו; כי עסקינן בעבירות שאינן מן החמורות שמסתיימות לא אחת בענישה שיקומית; כי המבקש תרם רבות לחברה ולמדינה, ואף המתלוננת חפצה בשיקומו ולא עומדת על כך שייאסר. לאחרונה סיים המבקש קורס תיווך בנדל"ן וקיבל הצעת עבודה בתחום, אולם נמסר לו מרשם המתווכים שיוכל להירשם כמתווך רק בחלוף חצי שנה מסיום עבודות השירות. משכך, הוא עותר לביטול עונש המאסר בדרך של עבודות שירות והשתת צו מבחן תחתיו. המבקש אף עותר לביטול הרשעתו, למרות שמדובר בטענה אשר נזנחה בשלב הערעור, וזאת עקב התסקיר החיובי והשלכות הרשעתו על עתידו המקצועי.

דיון והכרעה

5. לאחר עיון בבקשה על נספחיה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות אף מבלי להידרש לתגובת המשיבה. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעלים שאלה בעלת חשיבות כללית מבחינה משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה), פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)). לא מצאתי כי עניינו של המבקש מעלה שאלה המצדיקה מתן רשות ערעור או כי נגרם למבקש עיוות דין, והוא אף אינו טוען זאת. די באלה על מנת לדחות את הבקשה.

6. יתרה מזאת, השגות המבקש ממוקדות בעונש שנגזר עליו. כידוע, רשות ערעור שעניינה חומרת העונש תינתן רק במקרים חריגים, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות העניין (רע"פ 10124/16 אלימלך נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (3.5.2018); רע"פ 2190/17 גלבר נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (3.5.2018)). בענייניו, העונש שהושת אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה והמקובלת במקרים דומים (ראו והשוו רע"פ 11/15 פלוני נ' מדינת ישראל (20.1.2015); רע"פ 733/07 היב נ' מדינת ישראל (24.1.2007)). מקל וחומר יש לדחות את בקשתו של המבקש לענין אי הרשעתו, טענה שאף לא נטענה בפני ערכאת הערעור.

7. למעלה מן הצורך, נראה כי דין הבקשה למתן רשות ערעור להידחות גם לגופו של עניין. יש לזכור כי המחוקק אינו מעניק עדיפות ברורה לשיקולי שיקום על פני שיקולים אחרים, כגון שמירה על שלום הציבור או הרתעה (ראו, למשל, רע"פ 3058/18 רחמילוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (23.4.2018)), ועל הענישה לתת ביטוי למכלול נסיבות המקרה הפרטני וחומרתו. בהקשר זה, יש לציין את מגמת החמרה בענישה בעבירות כגון אלה במקרה שלפנינו, שנועדה לשרש את תופעת האלימות כלפי נשים מידי בני זוגן (ראו, למשל, עניין פלוני, בפסקה 11). מעבר לחומרה הברורה באלימות הפיזית והמילולית שאותה הפגין המבקש כלפי המתלוננת, יש לציין גם שהמבקש הפר הוראה חוקית בגרימתו למתלוננת לחזור בה מתלוננתה, דבר המחבל במאמצי הלחימה בתופעה זו. משכך, לא מצאתי להתערב בקביעות הערכאות קמא לפיהן המלצת שירות המבחן אינה תואמת את חומרת מעשי המבקש ואין לאמצה, גם בהינתן

תסקיר המבחן העדכני. כזכור, המלצת שירות המבחן אינה מחייבת את בתי המשפט, ושיקולי הענישה שעליו לשקול הינם רחבים יותר מאלו של שירות המבחן וכוללים שיקולים נוספים. כן סטייה מהמלצת שירות המבחן, כשלעצמה, אינה מצדיקה מתן רשות ערעור (ראו, למשל, רע"פ 765/14 אחרינו נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 (13.3.2014)).

8. סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחית. המבקש יחל בריצוי עבודות השירות ביום 16.10.2018 כאמור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, ה' בחשון התשע"ט (14.10.2018).

שׁוֹפֵט
